

ΕΥΑΝΔΡΟΣ

Τόμος εἰς μνήμην

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ι. ΠΟΛΕΜΗ

ΚΑΪΡΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΑΝΔΡΟΣ 2009

Ανάτυπο

Σίμος Μιλτ. Συμεωνίδης

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΝΔΡΟΥ ΚΥΡΙΛΛΟΥ
ΓΙΑ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΗΣ ΣΥΡΟΥ ΣΕ ΕΠΙΣΚΟΠΗ

ΕΥΑΝΔΡΟΣ

Τόμος εἰς μνήμην

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ι. ΠΟΛΕΜΗ

ΚΑΪΡΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΑΝΔΡΟΣ 2009

Ανάτυπο

Σίκιος Μιλτ. Συμεωνίδης

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΝΔΡΟΥ ΚΥΡΙΛΛΟΥ
ΓΙΑ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΗΣ ΣΥΡΟΥ ΣΕ ΕΠΙΣΚΟΠΗ

Σίμος Μιλτ. Συμεωνίδης

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΝΔΡΟΥ ΚΥΡΙΛΛΟΥ ΓΙΑ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΗΣ ΣΥΡΟΥ ΣΕ ΕΠΙΣΚΟΠΗ

Οι όρθιόδοξοι κάτοικοι της Σύρου, μειοψηφία ἐνώπιον τοῦ πλήθους τῶν καθολικῶν τοῦ νησιοῦ, τελοῦσαν, ὅπως καὶ οἱ Ἱερεῖς τους, ὑπὸ τὴν δικαιοδοσία τοῦ ἔκει καθολικοῦ ἐπισκόπου. Ἡ ἔξαρτηση αὐτή, ἀναγομένη στὴν περίοδο τῆς Φραγκοκρατίας, συνεχίστηκε καὶ κατὰ τὴ διάρκεια τῆς Τουρκοκρατίας. Κατὰ τὶς ἀρχὲς τοῦ 17ου αἰ. κάποια κίνηση ποὺ δημιουργήθηκε γιὰ ἀνάδειξη τῆς ἐκκλησίας τῶν ὁρθοδόξων σὲ ἐπισκοπή, συνήντησε τὴ σφιδρὴ ἀντίδραση τῶν Λατίνων, ἰδιαίτερα τοῦ ἐπισκόπου τους Ἀνδρέα Κάργα καὶ ἀπέτυχε τοῦ σκοποῦ της. Μετὰ τὸν ἀπαγχονισμὸ (1617) τοῦ τελευταίου ἀπὸ τοὺς Τούρκους, οἱ όρθιόδοξοι ἀνεκίνησαν καὶ πάλι τὸ ζήτημα, γεγονὸς ποὺ ἀνησύχησε τοὺς καθολικοὺς κύκλους τοῦ νησιοῦ, ἀκόμη καὶ αὐτὴ τὴν Ἁγία Ἐδρα. Προηλθαν μάλιστα σὲ ἔντονα διαβήματα στὴν Ὑψηλὴ Πύλη μέσω τοῦ Γάλλου πρεσβευτοῦ στὴν ΚΠολη κι ἐπέτυχαν, ὅχι μόνο τὴν ἀπαγόρευση ἀνάδειξης τῆς Σύρου σὲ ὁρθόδοξη ἐπισκοπή, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ τὴν ποιμαντορικὴ ἐπίσκεψη στὸ νησὶ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀνδρου, στὸν ὅποιο εἶχαν, ἐν τῷ μεταξύ, ὑπαχθεῖ (1622) οἱ όρθιόδοξοι κάτοικοί του. Ὅπως ἀναφέρει ὁ Ἀνδρέας Θ. Δρακάκης, Ἡ Σύρος ἐπὶ Τουρκοκρατίας, (Ἐν Ἐρμουπόλει Σύρου, 1948, τόμ. Α', σελ. 138), ἡ ἀπαγόρευση στὸν ἐπίσκοπο Ἀνδρου νὰ ἐπισκέπτεται τὸ πλήρωμα τῶν ὁρθοδόξων τῆς Σύρου, ἐνὸς τμήματος τοῦ ποιμανίου του, συνεχίστηκε καθ' ὅλη τὴν περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας καὶ μόλις τὸ ἔτος 1808, «ἐκ τυχαίων περιστατικῶν», ἐπισκέφθηκε τὸ νησὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἀνδρου.

Οἱ κατὰ καιροὺς προσπάθειες τῶν ὁρθοδόξων νὰ ἀποτινάξουν τὴν ἔξαρτησή τους ἀπὸ τὴ δικαιοδοσία τοῦ καθολικοῦ ἐπισκόπου Σύρου ἀπετύγχαναν πάντοτε λόγω τῆς ‘Ταλλικῆς Προστασίας’ ποὺ ἀπελάμβαναν οἱ καθολικοὶ τοῦ νησιοῦ αὐτοῦ. Μίαν ἀπὸ τὶς προ-

σπάθειες αύτες μᾶς ἀποκαλύπτει ὁ καθολικὸς ἐπίσκοπος Σύρου Δομήνικος Μαρέγκος (1625-1645) στὰ δημοσιευόμενα κατωτέρω ἔγγραφά του, τὰ ὅποια ἀπηγθυνε σὲ ἐπίσκοπο στὴ Ρώμη, ζητώντας συμπαράσταση στὰ προβλήματά του. Τὰ τελευταῖα αὐτά, ὅπως ἀνέφερε, εἶχαν σχέση μὲ ἐνέργειες τοῦ ὄρθιοδόξου ἀρχιεπισκόπου Ἀνδρου, βοηθουμένου καὶ ἀπὸ Τούρκους ἐπισήμους, γιὰ ἀνάδειξη τοῦ ὄρθιοδόξου πληρώματος τῆς Σύρας σὲ ἐπισκοπή. Ἐν ἐπετυγχάνετο τοῦτο, προέβλεπε ὁ καθολικὸς ἐπίσκοπος, «σὲ σύντομο διάστημα ὅλοι <οἱ καθολικοὶ> θὰ γίνουν ὄρθιοδόξοι.» Ἡ θέση αὐτὴ τοῦ Μαρέγκου φανερώνει τὴν ἀγωνιστικὴν δυναμικὴν τῶν ὄρθιοδόξων στὶς Κυκλαδεῖς κατὰ τοῦ Καθολικισμοῦ στὴ μεταφραγκικὴ περίοδο. Ἐτσι καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἀνδρου, ποὺ αὐτὴ τὴν ἐποχὴν ἦταν ὁ Κύριλλος (1630 μετὰ 1645), ἐνώπιον τῆς ἀπαγόρευσης νὰ ἐπισκέπτεται ποιμαντικὰ τοὺς ὄρθιοδόξους τῆς Σύρας, τὸ ποιμνιό του, δὲν δίστασε, σὲ μιὰ πιθανὴ ἀνάδειξη τοῦ νησιοῦ αὐτοῦ σὲ ὄρθιοδόξη ἐπισκοπή, νὰ συντρέξει τὴν προσπάθεια, παρακινούμενην, προφανῶς, ἀπὸ τοὺς ἐκεὶ ὄρθιοδόξους. Ὁπως ἴστορεῖ ὁ Ἀνδρέας Θ. Δρακάκης (ὅ.π., σ. 140 κ.έ.) ἡ ἀντίδραση τῶν ὄρθιοδόξων ἦταν μεγάλη, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν ἱερέα παπα-Γιαννούλη Σαλάχα, ἀνθρωπὸ «φανατικῶς προσηλωμένον εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς αὐτοτελείας τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ζωηρὸν μαχητὴν εἰς τὸν κατὰ τοῦ καθολικισμοῦ ἀγῶνα.»

Τὰ γεγονότα, ὅπως περιγράφονται ἀπὸ τὸν καθολικὸ ἐπίσκοπο Σύρου Μαρέγκο, συνέβησαν τὸ ἔτος 1635, μετὰ τὴν ἀνάληψη τῆς πολιτικῆς διοίκησης Ἀνδρου καὶ Σύρας ἀπὸ νέον Τούρκο Ἀγᾶ, τὸν ὅποιο προσεταιρίσθηκαν οἱ ὄρθιοδόξοι Σύρου καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἀνδρου Κύριλλος. Ὁ Μαρέγκος τρομοκρατήθηκε ἀπ' αὐτὰ καὶ ἐγκατέλειψε τὴν ἔδρα του. Κατευθύνθηκε πρῶτα στὴ Σίφνο, ἡ ὅποια ἦταν ἐκτὸς τῆς ἀρμοδιότητας τοῦ Ἀγᾶ τῆς Ἀνδρου, ὅπου καὶ βρῆκε περίθαλψη καὶ οἰκονομικὴ ἐνίσχυση ἀπὸ τὸν Σίφνιο μεγαλέμπορο Βασίλειο Λογοθέτη. Λεπτομέρειες γιὰ τὰ γεγονότα, τὴν μετάβασή του ἐν συνεχείᾳ στὴ Χίο καὶ τὴν ἐπιθυμία του νὰ ἡγεμονεύσει στὴν ἐκεὶ μικρὴ καθολικὴ μονὴ τοῦ Ἅγιου Νικολάου, παραιτούμενος τοῦ θρόνου του γιατὶ «δὲν μποροῦσε πλέον νὰ ὑποφέρει τόσες ἀνυπόφορες στενοχώριες.» περιγράφει στὰ ἐπόμενα δύο ἔγγραφά του τοῦ Ἀρχείου τῆς Sacra Congregazione de Propaganda Fide τοῦ Βατικανοῦ, τῆς Σειρᾶς Scritture Originali Congregazioni Generali, (φάκ. 153, ff 224^r-225^r καὶ 229^r-230^r).

Α'

Σεβασμιώτατε,

Ἄφοῦ ἀπέστειλα ἀπὸ τὴν Σύρα δύο ἐπιστολὲς στὴν σεβασμιότητά σας καὶ μία σύντομη ἀναφορὰ στὴν Ἀγίᾳ Προπαγάνδᾳ, κατὰ τὴν παραγγελία σας, κατόπιν τοῦ οἴκτου καὶ τῆς ἐπιείκειας ποὺ ἐπέδειξε στὸ πρόσωπό μου, μοῦ παραγγείλατε νὰ ἐπιδιώξω τὴν ἴκανοποίηση τῆς ὑποχρεώσής μου νὰ πραγματοποιήσω τὴν καθιερωμένη πενταετὴ ἀποστολικὴν ἐπίσκεψή μου στὴν Ἀγίᾳ Ἐδρᾳ, ἔγραφα ἐν συνεχείᾳ καὶ στὸν πατέρα Ἐπίτροπο τοῦ Τάγματος τῶν Ἐλαχίστων προκειμένου νὰ μὲ βοηθήσει στὴν Ἱερὴ αὐτὴν ἀποστολή, ἀπέστειλα δὲ καὶ ἔναν φάκελλο μέσω Κωνσταντινουπόλεως διὰ τῶν πατέρων καπουτσίνων καὶ ἄλλον ἔνα μέσω Κρήτης πρὸς τὸν σεβασμιώτατο Gigli, ἥδη χωρεπίσκοπον Κων/πόλεως. Ὁμως, μετὰ τὶς ἀνωτέρω ἐνέργειές μου, ἀκολούθησε ἡ διώξη μου ἀπὸ τὸν Ἀγᾶ, τὸν μεγάλο τύραννο αὐτοῦ τοῦ χρόνου, ὁ ὅποιος εἶναι, ἐπίσης, τοποτηρητὴς τοῦ Μπέη μας, τὸν ὅποιο τρέμουν τόσο Τοῦρκοι, ὅσο καὶ χριστιανοί, ποὺ τὸν ἀποκαλοῦν μάστιγα-Μπέη, ὁ ὅποιος ἀξιώνει ἀπὸ ἐμένα 100 piastre da otto, № 100, ἐπ' εύκαιρία τῆς ἀνάληψης ἀπ' αὐτὸν τῆς διοίκησης τῆς Ἀνδρου καὶ ἄλλες ἔκατο γιὰ λογαριασμὸ τοῦ κοινοῦ, διαφορετικὰ θὰ ἔλθῃ στὴν Σύρα νὰ τὴν καταστρέψει, ὅπως ἔκανε καὶ σὲ ἄλλα νησιὰ τῆς ἐξουσίας του. Παρ' ὅλο δὲ ποὺ τοῦ ἀπέστειλα ἔνα μεγάλο δῶρο, δὲν κατάφερα νὰ τὸν ἐξευμενίσω καὶ μοῦ ἔγραψε νὰ τοῦ στείλω ἀμέσως τὰ χρήματα, διαφορετικὰ θὰ δοκιμάζαμε μεγάλα παθήματα.

Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸν ἀναγκάστηκα νὰ ἐγκαταλείψω τὸ νησὶ καὶ νὰ ἔλθω στὴν Σίφνο, ὅπου δὲν ἔχει αὐτὸς ἀρμοδιότητα, ἐδῶ καὶ ἔνα μῆνα περίπου, μακρὺ ἀπὸ τὴν ἐπαρχία μου, ἀντιμετωπίζοντας μεγάλες δυσκολίες, ἔξοδα καὶ ταλαιπωρίες ποὺ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ πιστέψει ἀν δὲν τὶς ὑποστεῖ καὶ ἀν δὲν ὑπῆρχε ἐδῶ ὁ κύριος Βασίλης Λογοθέτης, εὐγενὴς Ἐλληνας, ἀλλὰ καθολικός, ὁ ὅποιος μὲ συνέτρεξε μὲ δλίγα δανεικὰ χρήματα χωρὶς τόκο, πλὴν μπορεῖ νὰ πεθάνω ἀπὸ ἀνάγκες γιατὶ δὲν γνωρίζω πόσον καιρὸ ἀκόμη θὰ διαρ-

κέση αὐτὴ ἡ συμφορά μου καὶ ποιὸν δρόμο ἔχω νὰ ἀκολουθήσω γιὰ νὰ μὴν πέσω στὰ χέρια του. Δὲν μπορῶ πλέον νὰ θαλασσοδέρονομαι χειμῶνα-καλοκαῖρι σ' αὐτὴν τὴν τρικυμιώδη θάλασσα μὲ τόσα παθήματα καὶ ἀγωνίες στὴν ήλικία τῶν 64 ἐτῶν ποὺ βρίσκομαι, γι' αὐτὸ ἔρχομαι νὰ σᾶς παρακαλέσω καὶ νὰ καθικετεύσω τὴν Ἅγια Προπαγάνδα νὰ μὲ θέσει, γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ὑπὸ τὴν σκιὰ τοῦ μεγαλείου της καὶ ἐγκρίνει τὴν πρόταση τοῦ Γενικοῦ βικαρίου μας νὰ μοῦ παραχωρηθῇ τὸ μικρὸ μοναστηράκι τοῦ Ἅγιου Νικολάου στὴ Χίο, ὡς ἡγουμένου διὰ βίου, δεδομένου ὅτι τοῦτο εἶχεν ἀγοραστεῖ καὶ ἀναγερθεῖ ἀπὸ τὸν Πατέρα ποὺ μὲ χειροτόνησε κληρικὸ καὶ κατόπιν διοικήθηκε ἀπὸ ἐμένα ἐπὶ πέντε χρόνια ποὺ ἡγουμένευσα σ' αὐτό, αὐξάνοντάς το μὲ ἀγορές κατοικιῶν καὶ ἀνεγέρσεις νέων οἰκοδομῶν, *〈ἀγορές〉* ἀσημικῶν καὶ ιερῶν ἀμφίων, πρᾶγμα τὸ ὅποιον γνωρίζουν ὅλοι στὴν πόλη, ἐπειδὴ σήμερα εὑρίσκεται σὲ μεγάλη ἀτυχίᾳ ἀφοῦ πρὸ τριῶν μηνῶν περίπου ποὺ ἀνεχώρησα ἀπὸ τὴν Χίο δὲν ὑπῆρχε σ' αὐτὸ ἄλλος μοναχός, παρὰ μόνον ὁ ἡγούμενος καὶ ἔνας γέρων Χιώτης κληρικὸς 95 ἐτῶν, λέγω ἐνενήντα πέντε, ἐγγεγραμμένος πρὸ πολλοῦ στοὺς νεκρούς, ἀφοῦ δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ λειτουργήσει καὶ προσφέρει ἔργο· ἐὰν λοιπὸν ἡ Ἅγια Προπαγάνδα θελήσει νὰ μὲ εὐεργετήσει μὲ τὴν ὑπηρεσία αὐτὴν, ὑπόσχομαι νὰ μεριμνήσω γι' αὐτὸ ἀκόμη καλύτερα καὶ νὰ δώσω τὴν παραίτησή μου ἀπὸ τὴν ἐπισκοπὴ σὲ ὅποιον ἐπιθυμεῖ ὁ Ἅγιος Πατέρας μας γιατί, σεβασμιώτατε, δὲν μπορῶ πλέον νὰ ὑποφέρω τὶς ταλαιπωρίες καὶ καταπιέσεις σ' αὐτὸ τὸ νησί.

Τὸ πνευματικὸ ἐπίπεδο τῆς ἐκεῖ Ἐκκλησίας εὑρίσκεται μὲ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ σὲ καλύτερη ἀπὸ πρὶν κατάσταση, κατὰ δὲ τὴν ἀναχώρησή μου ἀπ' ἐκεῖ κατέστησα βικάριόν μου τὸν πατέρα Χερούβειμ, προϊστάμενον τῶν καπουτσίων Σύρας, προσωπικότητα ἔντιμη καὶ ὑποδειγματική· οἱ πατέρες αὐτοὶ ἔχουν μεγάλη προσφορὰ ἔργου στὴν ἐπαρχία μου, λειτουργοῦν στὶς ἑορτὲς καὶ παρέχουν τὴν ἀγία κοινωνία· τὸ σχολεῖο τους γιὰ τὰ παιδιὰ πηγαίνει ἀπὸ τὸ καλὸ στὸ καλύτερο γι' αὐτὸ καὶ ἥδη ὅμιλοῦν οἱ κληρικοὶ ἰκανοποιητικὰ τὰ Λατινικά· κάθε Κυριακὴ κάνουν κήρυγμα μὲ μεγάλη συρροὴ πιστῶν· μέχρι σήμερα εἶναι διορισμένοι στὴ Σύρα τρεῖς, ὅλοι σώφρονες θεολόγοι· ἐκεῖνο ποὺ τώρα μὲ κάνει νὰ δυσανασχετῶ εἶναι τὸ γεγονός ὅτι ἡ φτωχὴ Ἐκκλησία μου βρίσκεται χωρὶς ποιμαντικὴ προστασία ὅσο διάστημα ἀπουσιάζω ἐξ ἀνάγκης. Παρακαλῶ λοιπὸν καὶ πάλι καὶ καθικετεύω τὴν Ἅγια Προπαγάνδα νὰ ἐγκρίνει τὴν

ἀνωτέρω πρότασή μου καὶ ἐγὼ θὰ προσεύχομαι ύπερ αὐτῆς στὸν Κύριο γιὰ πάντοτε. Τελειώνω ἐδῶ μὲ ταπεινότητα κατασπαζόμενος τὰ ίερὰ ἄμφια τῆς σεβασμιότητός σας.

Σίφνος, 14 Όκτωβρίου 1635

Τῆς σεβασμιότητός σας
Ταπεινὸς δοῦλος
ὁ ἐπίσκοπος Σύρας
(ἀνυπόγραφο)

B'

Απὸ τὴν Σίφνο ἐνημέρωσα τὴν Ἁγία Προπαγάνδα γιὰ τὴ νὲα τυραννικὴ δίωξη ποὺ ὑφίσταμαι ἀπὸ τὸν Χουσεῖν Ἀγᾶ καὶ κεχαγιᾶ τῆς Ἀνδρου μὲ ὑποκίνηση τοῦ ὁρθοδόξου ἐπισκόπου Ἀνδρου καὶ τῶν Ἐλλήνων προκρίτων τοῦ ἴδιου νησιοῦ. Ο ἐν λόγῳ ἐπίσκοπος ἔχει στόχο νὰ μεταβεῖ στὴ Σύρα μὲ τὸν εἰρημένο Ἀγᾶ, τὸν μεγάλο κεχαγιᾶ καὶ μεγάλο Καδῆ τῆς Ἀνδρου γιὰ νὰ μοιράσουν τὴν ἐπισκοπή μου, τόσον ἐκκλησίες, ὅσο καὶ κτήματα προκειμένου νὰ δημιουργηθεῖ ὁρθόδοξῃ ἐπισκοπὴ Σύρου, ὅπως ἔγινε καὶ σὲ ἄλλα νησιά, μὲ πρόθεση βέβαια νὰ τὰ καρπωθοῦν οἱ εἰρημένοι πρόκριτοι καὶ δημογέροντες. Γι' αὐτό, ὁ ἐν λόγῳ Ἀγᾶς μοῦ ἔγραψε πολλὰ γράμματα ζητώντας νὰ τοῦ ἀποστείλω 100 ρεάλια (ποὺ ἰσοδυναμοῦν μὲ 100 σκοῦδα) καθὼς καὶ ἄλλα 100 γιὰ ἐνίσχυση τῆς Κοινότητας, ώς δῶρο ποὺ ἀξιώνει ἀπὸ τὸ νησὶ τῆς Σύρας ἐπὶ τῇ ἀναλήψει τῶν καθηκόντων του στὴν Ἀνδρο. Ἄν δὲν τοῦ τὰ ἀποστείλω, ἀπειλεῖ νὰ ἔλθει μὲ τὴν γαλιότα του στὴ Σύρο μὲ πενήντα λεβέντες γιὰ νὰ μὲ συλλάβει, ὅπότε γιὰ νὰ ἀπελευθερωθῶ θὰ χρειαστῶ 500 ρεάλια ἢ σκοῦδα, μὲ παράλληλη ἐφαρμογὴ τῶν ἀνωτέρω ζημιογόνων προθέσεων. Ἐνώπιον λοιπὸν τῶν ἰσχυρῶν αὐτῶν πιέσεων, ἐπέλεξα τὴν ἄμεση διαφυγή μου, παρὰ τὸν θάνατο, δεδομένου ὅτι δὲν ἔχω χρήματα νὰ τοῦ δώσω, ἀφοῦ καὶ γιὰ τοὺς ναύλους στὰ καΐκια καὶ λοιπὰ ἔξοδα γιὰ νὰ περάσω ἀπὸ νησὶ σὲ νησὶ ἐνεχυρίασα τὴν ἴδια τὴ ζωή μου.

Μετὰ τὴν ἀναχώρηση αὐτοῦ τοῦ τυράννου γιὰ τὴ Χίο, ἔκρινα ὅτι, ἀφοῦ ἦταν μακρὺ ἀπὸ τὰ καθήκοντά του, μποροῦσα νὰ ἐπι-

στρέψω στή Σύρα, ἀλλὰ μόλις ἔφτασα ἐκεῖ, πληροφορήθηκα ὅτι εἶχε δώσει ἐντολὴν νὰ συλληφθῶ ἀμέσως. Ἐτσι, μὲ τὴ βοήθεια φίλων, φυγαδεύτηκα ἀμέσως στὴν Τῆνο, ἀπὸ ὅπου μὲ μία φρεγάτα ἥλθα στὴ Χίο, ὅπου βρίσκομαι τώρα, ὡς τόπον ἀσφαλῆ καὶ ὅπου, ἐπίσης, βρίσκεται ὁ εἰρημένος Ἀγᾶς. Ἐδῶ μὲ συνεβούλευσαν νὰ πάω νὰ τὸν προσκυνήσω μὲ ἔνα εὐγενικὸ δῶρο, πέραν ἐκείνων ποὺ πρέπει νὰ τοῦ στείλω ἀπὸ τὴν Σύρα στὴν Ἄνδρο. Ἐπῆγα συνοδευόμενος ἀπὸ μερικοὺς εὐγενεῖς Χίους, οἰκογενειακοὺς φίλους τοῦ Ἀγᾶ, ὁ ὄποιος, ἀν καὶ δὲν ἔχει μεγάλη δύναμη σ' αὐτὴν τὴν πόλη, μοῦ φέρθηκε σκληρὰ καὶ μὲ ἀγριότητα. Κατόπιν τούτου ὅλοι μὲ συνεβούλευσαν νὰ μὴν ἐπιστρέψω στὴ Σύρα ὅσο διάστημα ὁ ἀνθρωπος αὐτὸς θὰ εἶναι διοικητής της. Τώρα ἔτοιμάζεται νὰ ἀναχωρήσει γιὰ τὴν Ἄνδρο καὶ μετὰ στὴ Σύρα μαζὶ μὲ τὸν ἀνωτέρω Ἑλληνα ἐπίσκοπο, ὅπου δὲν θὰ παραλείψει νὰ κάνει τὸ κακό. Γι' αὐτὸν τὸν λόγο ἔγραψα καὶ παρεκάλεσα τὸν κ. Cesy [ἐννοεῖ τὸν Γάλλο πρέσβυ ΚΠόλεως] νὰ ἐνεργήσῃ ὡστε νὰ μὴν χαθεῖ αὐτὴ ἡ ἐπισκοπή, γιατί, μιὰ φορὰ νὰ εἰσπηδήσει "Ἑλληνας ἐπίσκοπος, σὲ σύντομο διάστημα ὅλοι <οἱ καθολικοὶ> θὰ γίνουν ὁρθόδοξοι καὶ σ' αὐτὸν ἀποβλέπει ὁ ἐν λόγῳ ἐπίσκοπος καταλαμβάνοντας τὴν θέση, ἀφοῦ τώρα ἡ δικαιοσύνη πουλιέται καὶ ἀγοράζεται ἀπὸ αὐτὸν ποὺ θὰ δώσει τὰ περισσότερα χρήματα. Δὲν θὰ παραλείψω νὰ ἀγωνιστῶ μὲ κάθε δυνατὸ τρόπο νὰ ὑπερασπισθῶ τὴν Ἐκκλησία μου, ἀκόμη καὶ μὲ τὸ αἷμα μου, ὅμως μεταβαίνω σ' αὐτὴν μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ Ἁγία Προπαγάνδα θὰ μὲ βοηθήσει καὶ δὲν θὰ μὲ ἐγκαταλείψει σὲ μία φυλακή, ἀπὸ τὴν ὁποία θὰ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐλευθερωθῶ. Γι' αὐτὸν θὰ ύπενθυμίσω στὴν Ἁγία Προπαγάνδα τὴν αἵτηση παραίτησής μου καὶ ἀς φροντίσει γιὰ ἄλλον ἐπίσκοπο νὰ προσφέρει κι' αὐτὸς τὸ κατὰ δύναμιν γιατὶ ἐγὼ δὲν μπορῶ πλέον νὰ ύποφέρω τόσες ἀνυπόφορες στενοχώριες.

"Ἐλαβα πολλὲς ἐπιστολὲς τῆς σεβασμιότητός σας καὶ τὶς διαταγὲς τῆς Ἁγίας Προπαγάνδας μέσω τοῦ πατριαρχικοῦ βικαρίου ΚΠόλεως ποὺ ἔφθασαν στὴ Σύρα τὴν ὥρα ποὺ ἀναχωροῦσα γιὰ τὴ Σίφνο, ὡστε μόλις ποὺ πρόλαβα νὰ ἀνοίξω τὸ δέμα, τὸ ὅποιο καὶ λησμόνησα ἔκει. Στὴν Τῆνο κατόπιν ὁ κ. Ιωάννης ἀπὸ τὰ Γιάννενα μοῦ ἀνέφερεν ὅτι εἶχεν εἰδοποίηση ἀπὸ τὴν Ἁγία Προπαγάνδα νὰ μεταβῶ στὴν Ἄνδρο γιὰ νὰ ἔξετάσω τὴ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ Λατίνου ἐπίσκοπου Ἄνδρου καὶ τῆς Μαρούσας Δελλαγραμμάτικα· δὲν μοῦ τὸ εἶπε προφορικά, ἀλλὰ ἐγγράφως, ὅμως ἀκόμη δὲν μπόρεσα νὰ ἀπαντήσω. Ἐδῶ στὴ Χίο ἐπῆρα τὸ γράμμα μὲ τὴν ἐντολὴν τῆς

Ἄγιας Προπαγάνδας καὶ μὲ πρώτη εύκαιρία θὰ ἀπαντήσω γιατὶ τώρα ἀδυνατῶ νὰ μεταβῶ στὴν Ἀνδρο ἢ τὴν Σύρα, ἐὰν δύμως βιάζεται ἀς εῦρη ἄλλον τρόπο, ἢ νὰ περιμένει νὰ τὴν ἐξυπηρετήσω ὅταν γίνει δυνατὸν νὰ ἐπιστρέψω. Ἡδη ἔγραφα στὸν σεβασμιώτατο Ἀνδρου ἐνημερώνοντάς τον σχετικῶς, καθὼς καὶ στὴ Μαροῦσα κατὰ τὶς ὁδηγίες τῆς Ἁγίας Προπαγάνδας.

Ἀπευθύνω, τέλος, μεγάλες εὐχαριστίες γιὰ τὴν παροχὴ ἔγκρισης τῶν, κατ' οἰκονομίαν, γάμων ἀπὸ τὴν Ἁγία Προπαγάνδα καὶ τὸν Προϊστάμενό της γιὰ τὴν εὐτυχία καὶ ύγιεια τοῦ ὁποίου δέομαι στὸν Κύριο, ὅπως, ἐπίσης, παρακαλῶ γιὰ τὴν εὐδαιμονία καὶ τὴν πρόσοδο τῆς Ἁγίας Προπαγάνδας. Τέλος, κατασπάζομαι ταπεινὰ τὶς πορφύρες σας.

Xίος, 20 Νοεμβρίου 1635

Τῆς σεβασμιότητός σας
Δοῦλος ταπεινὸς
ὅ ἐπίσκοπος τῆς Σύρας.
(ἀνυπόγραφο)

